

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

YATIRIM

TEŞVİK

BÜLTENİ

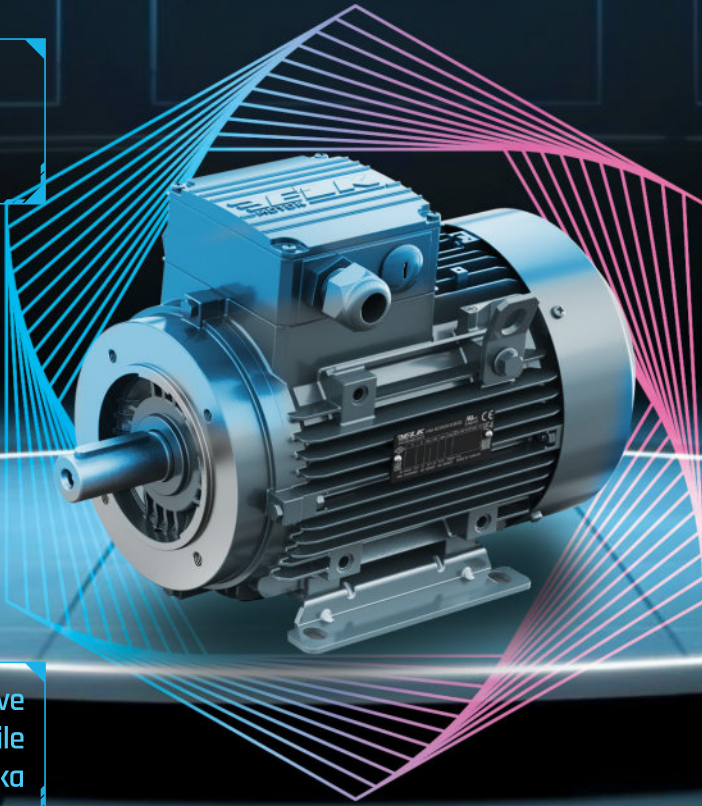
2023
DÖRDÜNCÜ ÇEYREK

DOĞRU SEÇİM ELK MOTOR.

Çünkü;

IE2, IE3 ve IE4
Yüksek verimlilik
sınıfında çözümler

DIN/IEC normlarında
3 Fazlı ve 1 Fazlı
Sincap kafesli
AC Motor Üretimi

50.000m² kapalı alanı ve
500+ çalışanı ile
yerleşik fabrika

ISO 9001, VDE, CE ve
UL Sertifikasyonu

Kompakt Gövde
Motorlar

Dahlander
Motorlar

Çift Hızlı Vinç
Motorları

S3 Çalışma
Motorları

87Hz Uygulama
Motorları

www.elkmotor.com.tr

İÇİNDEKİLER

- I DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI
- II TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ
- III YATIRIM TEŞVİKİNE YÖNELİK YENİLİKLER
- IV SANAYİNİN FİNANSMANI

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

Ekonomiye Genel Bakış

47.18

+5.97

17.14

24.25

-7.55

+0.96

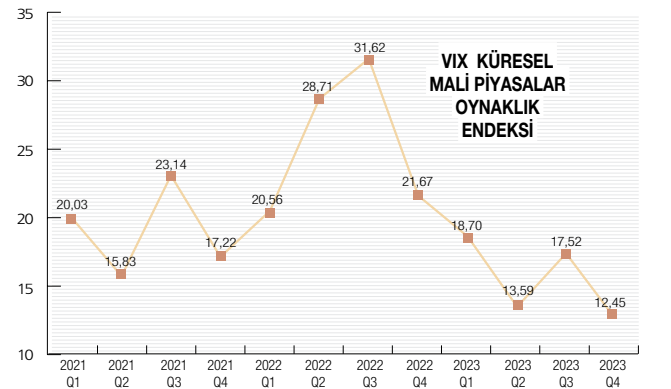
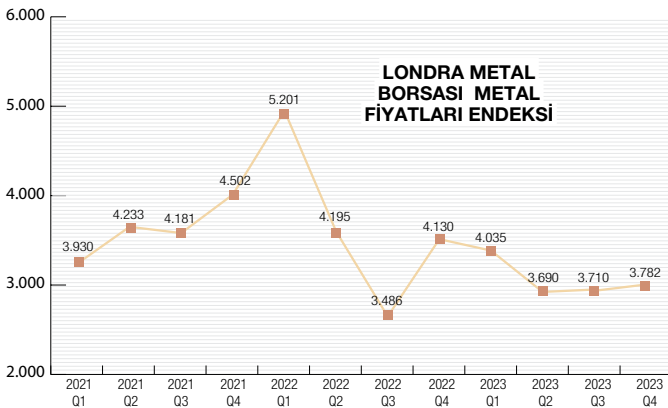
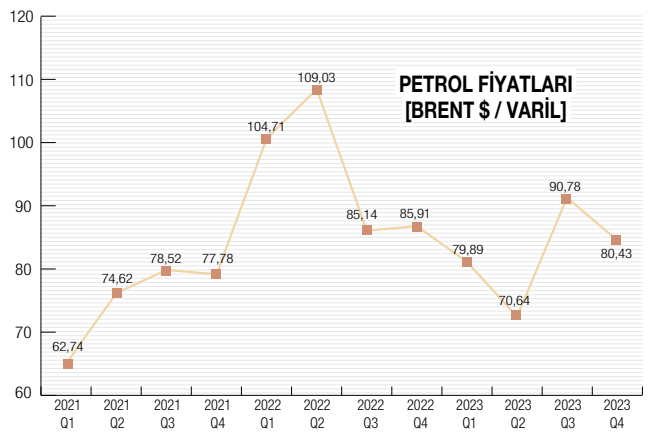
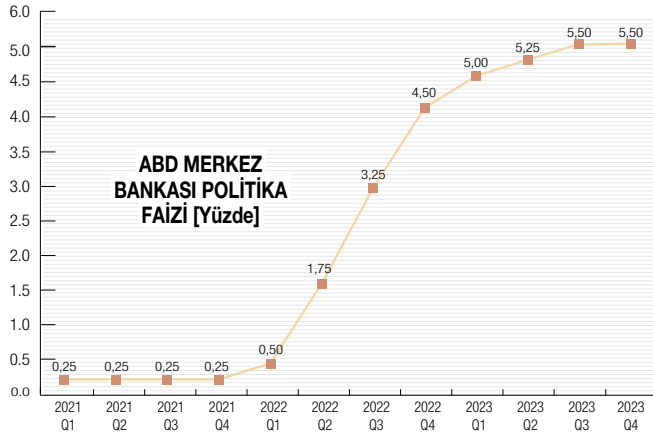
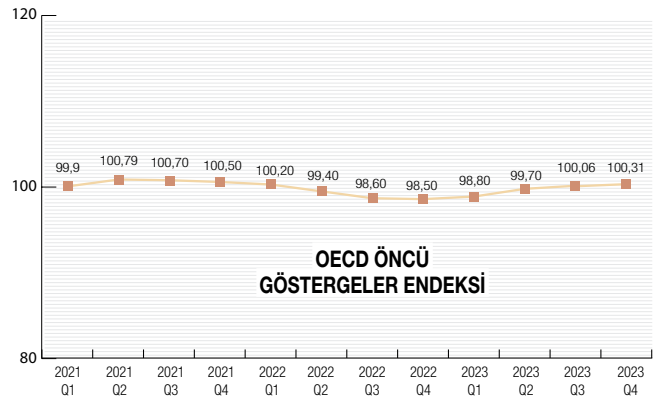
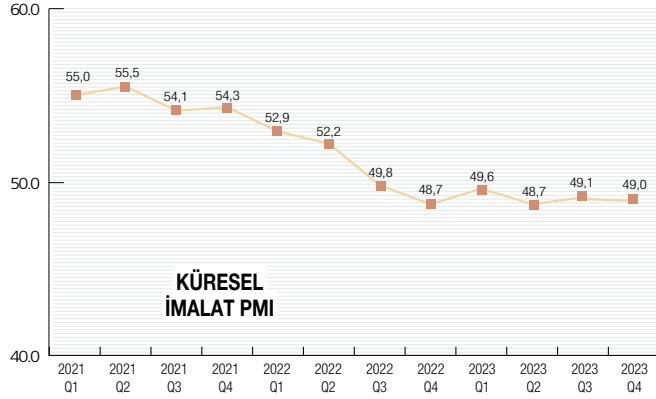
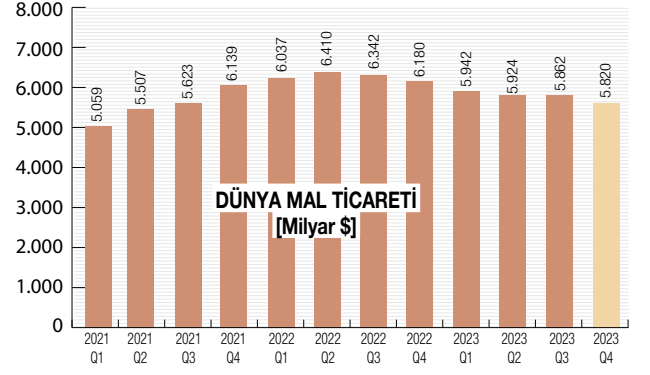
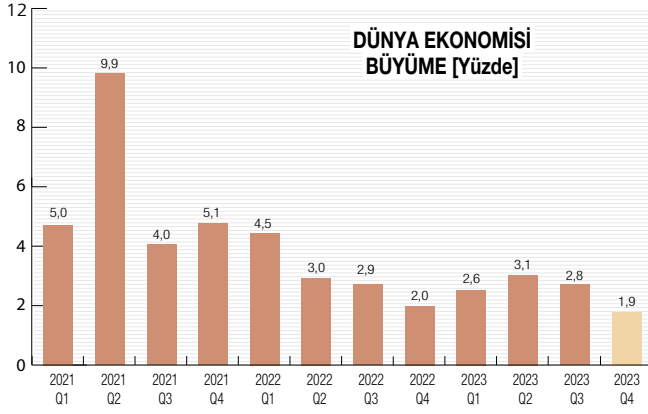
85.12

5.45

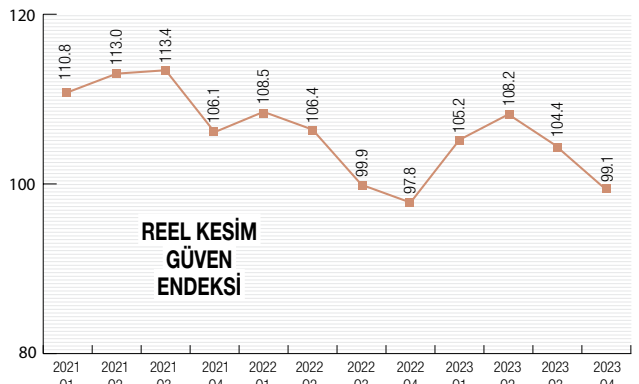
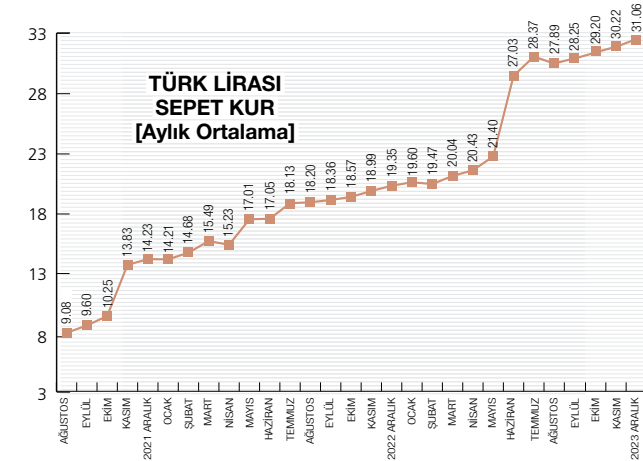
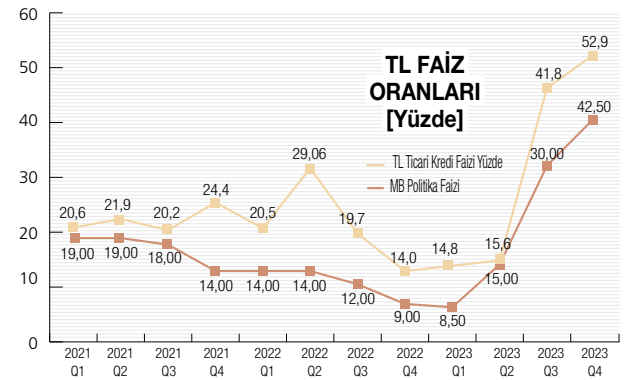
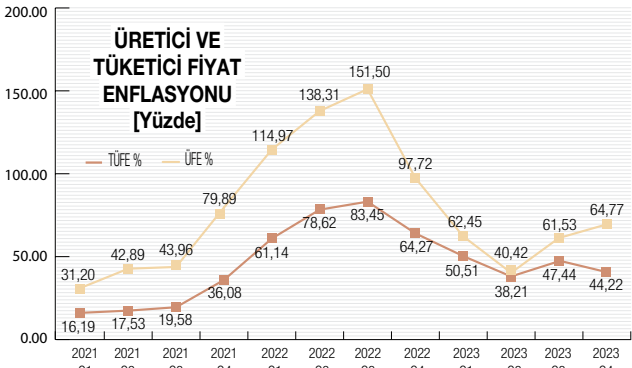
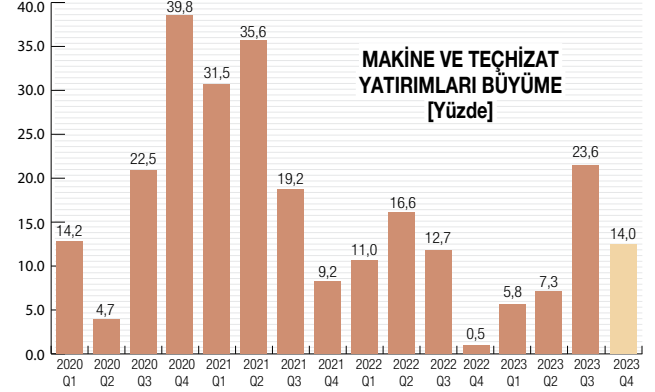
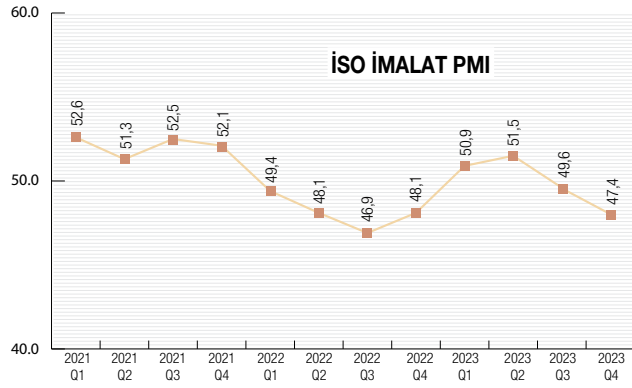
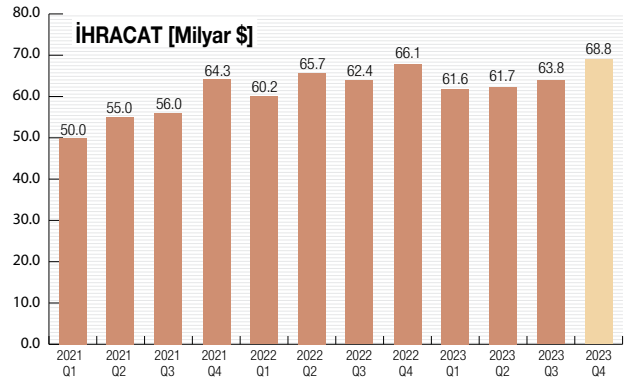
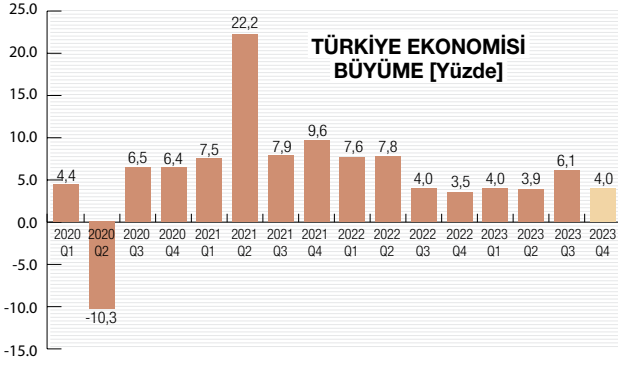
DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

DÜNYADA YATIRIM ORTAMI

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de verilen yatırım teşvik belgeleri, 2022 ve 2023 yıllarında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan veriler esas alınarak analiz edilmektedir.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

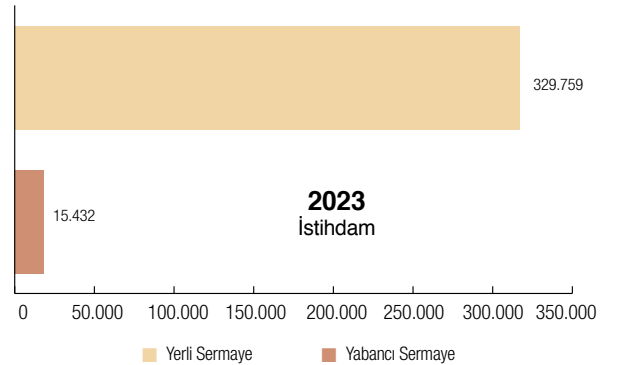
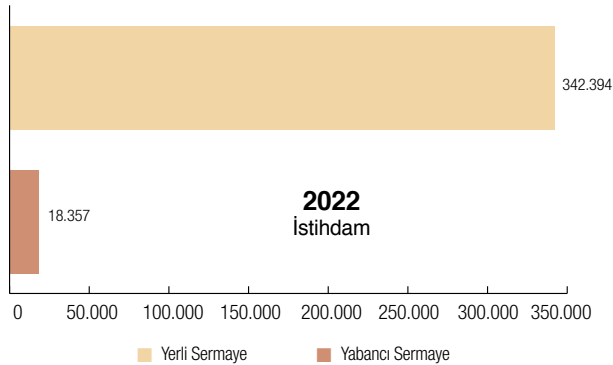
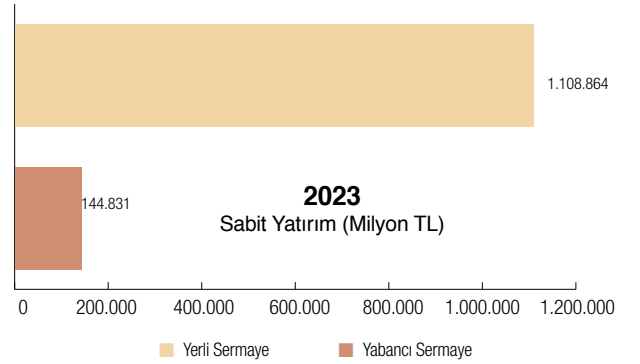
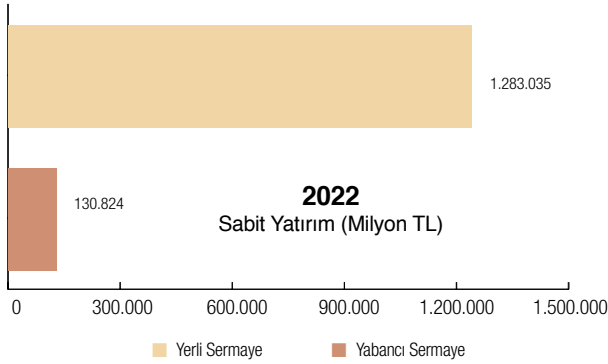
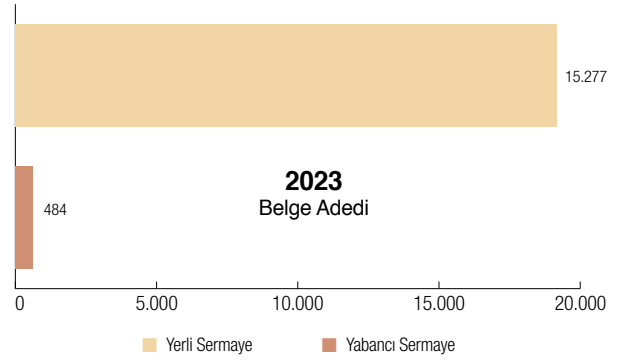
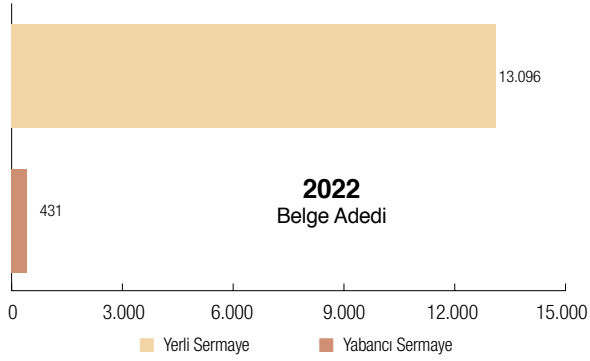
Türkiye’de Verilen Yatırım Teşvik Belgelerine Genel Bakış

2022 ve 2023 yıllarında verilen yatırım teşvik belgelerinin adet, yatırımın tutarı, sermaye cinsi ve yarattığı istihdam kırılımını inceledik.

Sermaye Türü	2022			2023		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	431	130.824	18.357	484	144.831	15.432
Yerli Sermaye	13.096	1.283.035	342.394	15.277	1.108.864	329.759
Genel Toplam	13.527	1.413.858	360.751	15.761	1.253.695	345.191

2022 yılında 13.527 adet, 2023 yılında ise 15.761 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Belge sayısında %16,5’lik bir artış olmuştur.

2023 yılında 2022 yılına göre sabit yatırım tutarı miktarında %11’lik azalma meydana gelmiştir.

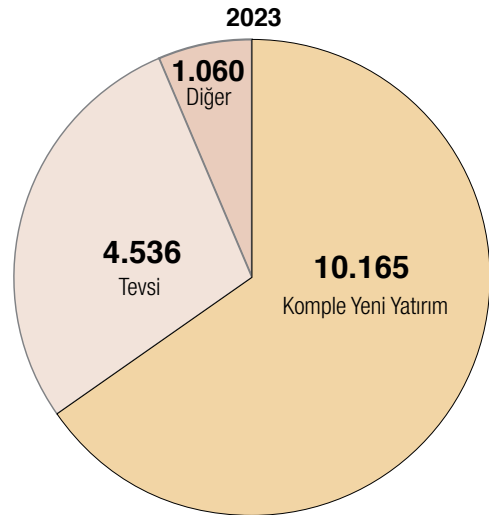
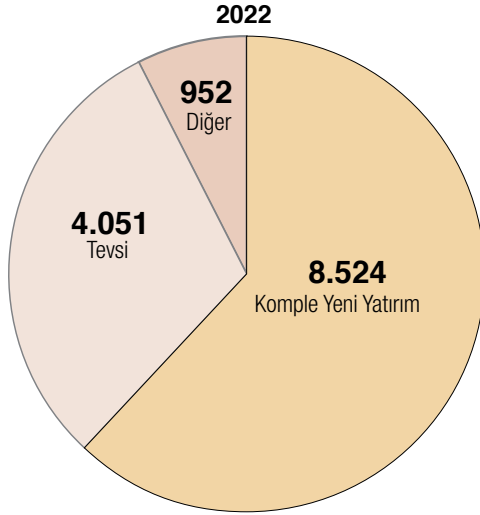

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

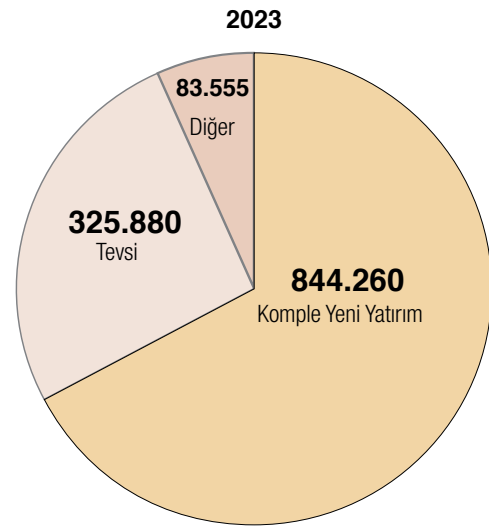
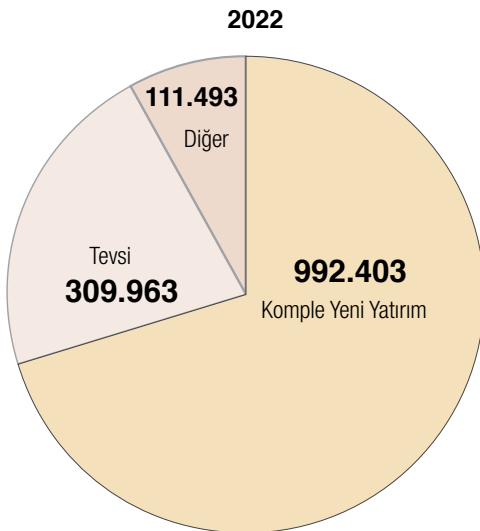
	2022			2023		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Diğer	952	111.493	10.135	1.060	83.555	9.972
Komple Yeni	8.524	992.403	260.355	10.165	844.260	249.527
Tevsi	4.051	309.963	90.261	4.536	325.880	85.692
Genel Toplam	13.527	1.413.858	360.751	15.761	1.253.695	345.191

*Diğer; Modernizasyon, Ürün çeşitlendirme gibi hizmetleri kapsamaktadır.

BELGE ADEDİ

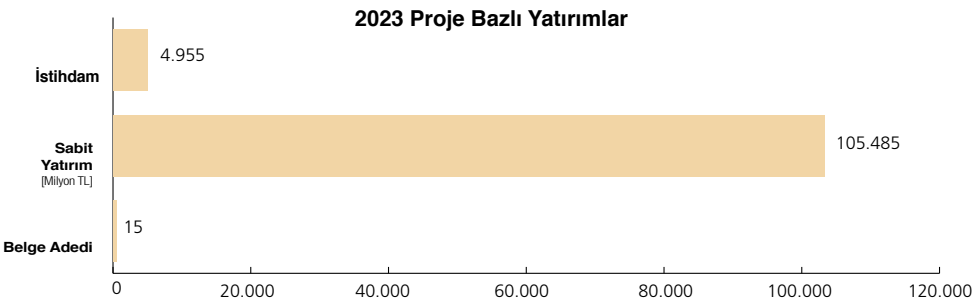
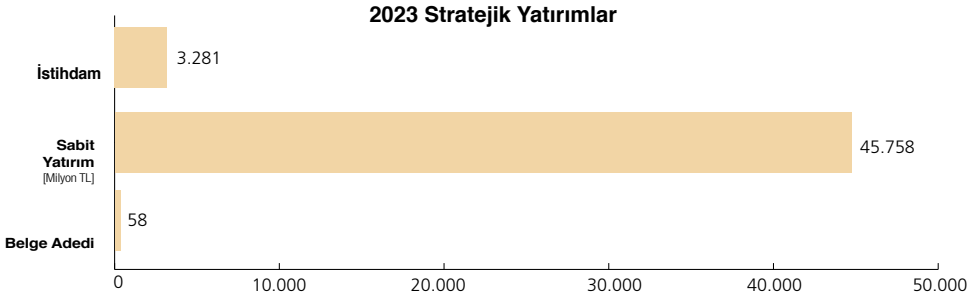
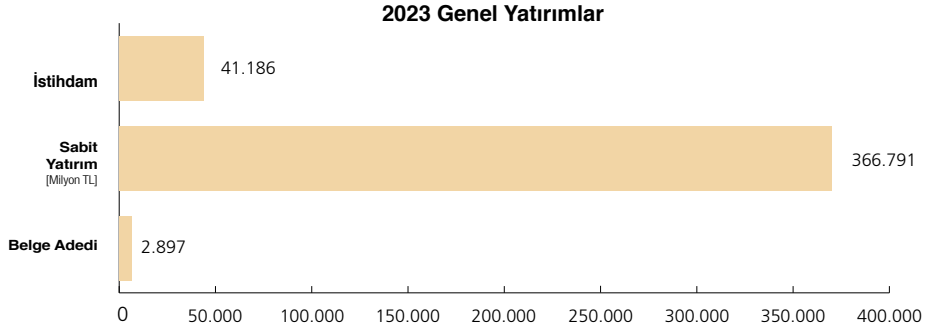
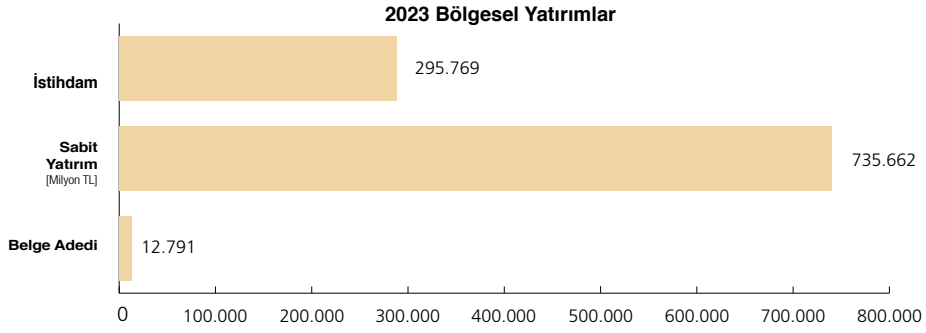
SABİT YATIRIM [Milyon TL]

- 2022 ve 2023 yıllarında en çok komple yeni yatırım cinsli yatırımlar ağırlık kazanmıştır.
- 2023 yılında 2022 yılına göre daha fazla yatırım teşvik belgesi verilirken, sabit yatırım tutarı %11 oranında azalmıştır.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2023												
Sermaye Türü	BÖLGESEL YATIRIMLAR			GENEL YATIRIMLAR			STRATEJİK YATIRIMLAR			PROJE BAZLI YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	401	48.181	11.661	73	27.402	1.637	7	6.934	804	3	62.314	1.330
Yerli Sermaye	12.390	687.481	284.108	2.824	339.389	39.549	51	38.824	2.477	12	43.170	3.625
Genel Toplam	12.791	735.662	295.769	2.897	366.791	41.186	58	45.758	3.281	15	105.485	4.955

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ BÖLGESEL ANALİZ VE İSTATİSTİKLERİ

2022

2023

2022 1. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	227	91.102	9.123
Yerli Sermaye	5.203	398.577	102.660
Genel Toplam	5.430	489.680	111.783

2023 1. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	274	38.975	6.492
Yerli Sermaye	5.947	399.899	94.327
Toplam	6.221	438.874	100.819

2022 2. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	74	26.933	2.447
Yerli Sermaye	2.493	204.665	43.714
Genel Toplam	2.567	231.598	46.161

2023 2. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	94	12.836	1.830
Yerli Sermaye	3.044	232.543	46.667
Toplam	3.138	245.379	48.497

2022 3. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	59	5.588	968
Yerli Sermaye	1.792	450.890	37.147
Genel Toplam	1.851	456.478	38.115

2023 3. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	56	28.385	1.033
Yerli Sermaye	1.916	164.890	25.798
Toplam	1.972	193.275	26.831

2022 4. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	19	519	401
Yerli Sermaye	1.154	61.336	39.293
Genel Toplam	1.173	61.855	39.694

2023 4. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	23	47.276	1.513
Yerli Sermaye	1.324	86.652	31.689
Toplam	1.347	133.928	33.202

2022 5. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	34	6.108	820
Yerli Sermaye	933	67.925	31.736
Genel Toplam	967	74.033	32.556

2023 5. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	19	4.650	618
Yerli Sermaye	978	86.821	30.194
Toplam	997	91.470	30.812

2022 6. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	17	563	4.593
Yerli Sermaye	1.495	53.416	84.340
Genel Toplam	1.512	53.979	88.933

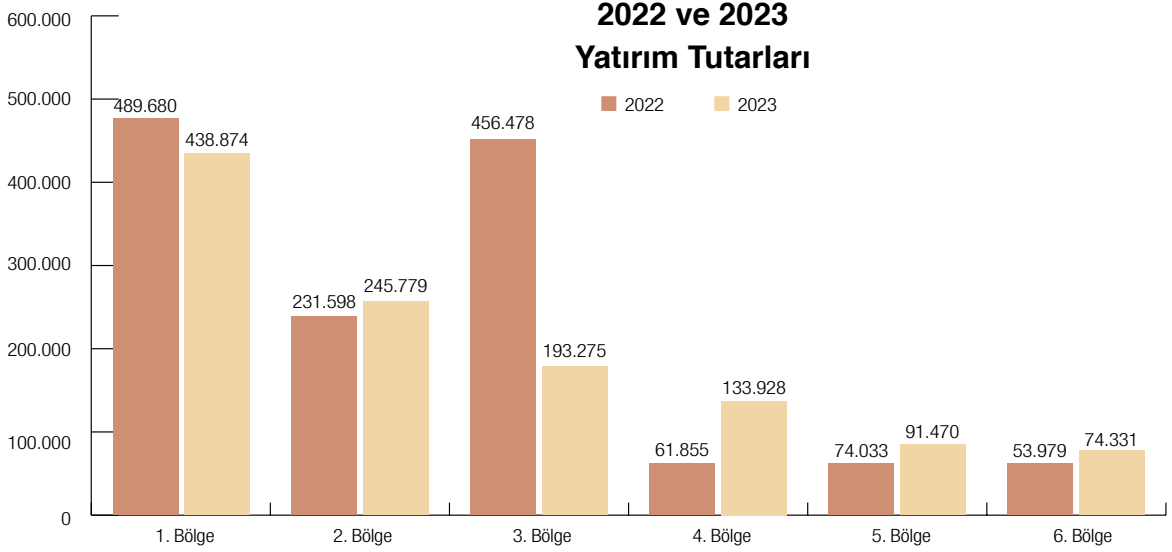
2023 6. Bölge			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	16	832	3.866
Yerli Sermaye	2.004	73.499	99.374
Toplam	2.020	74.331	103.240

*Muhtelif Bölgeye 27 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Yatırımın tutarı 46.2 milyar TL olup, 3.509 kişiye istihdam sağlanmıştır.

*Muhtelif Bölgeye 66 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Yatırımın tutarı 76.4 milyar TL olup, 1.790 kişiye istihdam sağlanmıştır.

- ❑ En fazla yatırım teşviki alan bölge her iki yılda da 1. Bölge olmuştur. Bunun sebebi, 1. Bölgede yer alan illerin nüfus yoğunluğu açısından kalabalık ve aynı zamanda sanayinin bel kemiğini oluşturuyor olmasıdır.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

- ❑ 2022 ve 2023 yıllarında verilen yatırım teşvik belgelerindeki toplam yatırım teşvik tutarlarını karşılaştırdığımızda sadece 1. ve 3. bölgelerde yatırım teşvik yatırım tutarının azaldığı gözlenmektedir. Özellikle 3. Bölgede yatırım tutarındaki %58 oranındaki düşüş dikkat çekmektedir. Ancak diğer bütün bölgelerde bir önceki yılın aynı döneminde verilen teşvik tutarları artmıştır.
- ❑ 2023 yılında en az yatırım tutarı 6. Bölgeye verilmiştir. En az istihdam sağlanan bölge ise 3. Bölge olarak gerçekleşmiştir.

BÖLGELERİN DAĞILIMI					
1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Aydın	Adana	Afyonkarahisar	Bayburt	Adıyaman
Antalya	Balıkesir	Burdur	Aksaray	Çankırı	Ağrı
Bursa	Bilecik	Düzce	Amasya	Erzurum	Ardahan
Eskişehir	Bolu	Gaziantep	Artvin	Giresun	Batman
İstanbul	Çanakkale	Karaman	Bartın	Gümüşhane	Bingöl
İzmir	Denizli	Kırkkale	Çorum	Kahramanmaraş	Bitlis
Kocaeli	Edirne	Kütahya	Elazığ	Kilis	Diyarbakır
Muğla	Isparta	Mersin	Erzincan	Niğde	Hakkari
Tekirdağ	Karabük	Samsun	Hatay	Ordu	Iğdır
	Kayseri	Trabzon	Kastamonu	Osmaniye	Mardin
	Kırklareli	Rize	Kırşehir	Sinop	Muş
	Konya	Uşak	Malatya	Tokat	Siirt
	Manisa	Zonguldak	Nevşehir	Tunceli	Şanlıurfa
	Sakarya		Sivas	Yozgat	Şırnak
	Yalova				Van
					Bozcaada, Gökçeada

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ SEKTÖREL ANALİZ VE İSTATİSTİKLERİ

2022 ENERJİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	68	2.721	106
Yerli Sermaye	2.797	133.764	4.855
Genel Toplam	2.865	136.485	4.961

2023 ENERJİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	158	10.673	212
Yerli Sermaye	3.607	250.933	4.976
Toplam	3.765	261.606	5.188

2022 HİZMETLER			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	45	26.850	6.717
Yerli Sermaye	1.336	177.739	55.424
Genel Toplam	1.381	204.588	62.141

2023 HİZMETLER			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	34	33.257	5.927
Yerli Sermaye	1.606	224.723	51.322
Toplam	1.640	257.981	57.249

2022 İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	299	96.069	11.057
Yerli Sermaye	8.290	651.026	267.079
Genel Toplam	8.589	747.095	278.136

2023 İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	279	97.192	8.902
Yerli Sermaye	9.385	597.347	263.268
Toplam	9.664	694.539	272.170

2022 MADENCİLİK			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	8	4.691	274
Yerli Sermaye	294	303.813	9.749
Genel Toplam	302	308.503	10.023

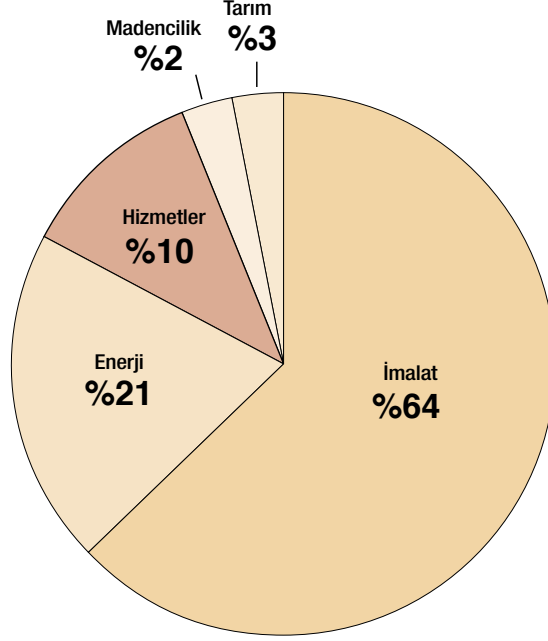
2023 MADENCİLİK			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	8	3.073	221
Yerli Sermaye	240	19.414	4.126
Toplam	248	22.487	4.347

2022 TARIM			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	11	493	203
Yerli Sermaye	379	16.693	5.287
Genel Toplam	390	17.186	5.490

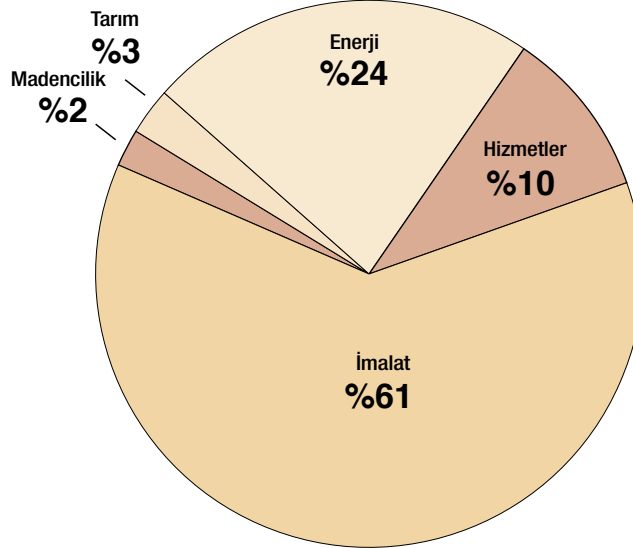
2023 TARIM			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	5	636	170
Yerli Sermaye	439	16.447	6.067
Toplam	444	17.084	6.237

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2022

2023

- ❑ 2022 ve 2023 yıllarında tüm parametreler bazında (belge adedi, sabit yatırım tutarı, istihdam) en çok yatırım teşviki alan sektör İmalat Sanayidir.
- ❑ 2023 yılı döneminde İmalat sanayi için düzenlenen teşvik belgeleri, düzenlenen tüm yatırım teşvik belgeleri arasında %61'lik paya sahiptir.
- ❑ 2022 ve 2023 yıllarında belge adedi bazında en az yatırım teşviki alan sektör Madenciliktir. 2023 yılında madencilik sektörüne verilen yatırım teşvik tutarı bir önceki yıla göre %92.7 oranında azalmıştır.
- ❑ 2022 ve 2023 yıllarını karşılaştığımızda İmalat sektörünün payı 3 puan düşmüştür. Enerji sektörünün payı ise 3 puan artmıştır.
- ❑ 2022 yılında payı %10 olan Hizmetler sektörü, 2023 yılında yine %10 seviyesinde gerçekleşmiştir.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ İMALAT SANAYİİ - BÖLGESEL DAĞILIM

2022 1.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	227	91.102	9.123
Yerli Sermaye	5.203	398.577	102.660
Toplam	5.430	489.680	111.783

2023 1.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	162	21.336	5.041
Yerli Sermaye	4.065	256.479	70.415
Toplam	4.227	277.815	75.456

2022 2.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	74	26.933	2.447
Yerli Sermaye	2.493	204.665	43.714
Toplam	2.567	231.598	46.161

2023 2.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	48	8.089	1.301
Yerli Sermaye	1.705	129.251	37.940
Toplam	1.753	137.340	39.241

2022 3.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	59	5.588	968
Yerli Sermaye	1.792	450.890	37.147
Toplam	1.851	456.478	38.115

2023 3.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	38	18.593	923
Yerli Sermaye	1.033	80.974	21.059
Toplam	1.071	99.567	21.982

2022 4.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	19	519	401
Yerli Sermaye	1.154	61.336	39.293
Toplam	1.173	61.855	39.694

2023 4.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	12	44.877	804
Yerli Sermaye	693	46.785	26.194
Toplam	705	91.662	26.998

2022 5.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	34	6.108	820
Yerli Sermaye	933	67.925	31.736
Toplam	967	74.033	32.556

2023 5.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	13	3.983	603
Yerli Sermaye	534	57.835	27.251
Toplam	547	61.818	27.854

2022 6.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	17	563	4.593
Yerli Sermaye	1.495	53.416	84.340
Toplam	1.512	53.979	88.933

2023 6.Bölge- İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	6	313	230
Yerli Sermaye	1.349	25.652	79.935
Toplam	1.355	25.965	80.165

İmalat sanayii içerisinde 2022 ve 2023 yıllarında en fazla yatırım teşvik belgesi 1. Bölgeye verilmiş olup, 2023 yılında bir önceki yıla göre yatırım teşvik belge adedi ve yatırım tutarı azalmıştır.

İmalat sanayii içerisinde 2022 ve 2023 yıllarında tüm bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı azalmış, en az istihdam 3. Bölgede yaratılmıştır.

Verilen teşvik belgelerine baktığımızda 2023 yılında bir önceki yıla göre verilen belge adedi azalmış olup, Sabit yatırım miktarı da %49 oranında azalmıştır.

2022 ve 2023 yıllarını karşılaştığımızda 4. Bölge Sabit Yatırım Miktarını önemli ölçüde artırmıştır.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

Türkiye’de Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri En Fazla Teşvik Alan Bölgedeki iller (1. Bölge)

2023 ANKARA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	206	5.097
Hizmetler	92	22.787
İmalat	712	41.788
Madencilik	6	248
Tarım	8	336
Toplam	1.024	70.257

2023 ANTALYA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	87	2.971
Hizmetler	128	26.210
İmalat	124	8.605
Madencilik	6	489
Tarım	100	1.816
Toplam	445	40.092

2023 BURSA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	239	4.140
Hizmetler	41	3.015
İmalat	671	38.837
Madencilik	1	46
Tarım	5	171
Toplam	957	46.207

2023 ESKİŞEHİR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	64	1.577
Hizmetler	11	1.080
İmalat	120	7.709
Madencilik	13	1.268
Tarım	3	124
Toplam	211	11.757

2023 İSTANBUL		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	84	4.621
Hizmetler	190	45.231
İmalat	1.299	70.077
Madencilik	3	44
Tarım	4	85
Toplam	1.580	120.059

2023 İZMİR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	271	8.468
Hizmetler	87	8.195
İmalat	616	32.193
Madencilik	7	2.563
Tarım	16	598
Toplam	997	52.017

2023 KOCAELİ		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	82	1.464
Hizmetler	48	2.965
İmalat	443	53.335
Madencilik	2	133
Tarım	3	23
Toplam	578	57.920

2023 MUĞLA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	25	291
Hizmetler	52	5.473
İmalat	24	579
Madencilik	9	886
Tarım	4	105
Toplam	114	7.333

2023 TEKİRDAĞ		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	78	3.705
Hizmetler	12	4.158
İmalat	218	24.692
Madencilik	4	581
Tarım	3	96
Toplam	315	33.232

1.BÖLGEDEKİ İLLERİN PAYLARI

- İstanbul %25
- Antalya %7
- Ankara %16
- Tekirdağ %5
- İzmir %16
- Eskişehir %3
- Bursa %15
- Muğla %2
- Kocaeli %9

*1. Bölgeye 6.221 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2023 yılında İstanbul, 1.580 Yatırım Teşvik Belge adedi ve 120.059 milyon TL yatırım tutarı ile %25'lik pay almıştır.

Verilen teşvik belgelerinde 2023 yılında 1.Bölgede genel olarak madencilik ve tarım sektörlerine daha az talep olmuştur.

2023 yılında en çok yatırım teşvik belgesini sırasıyla İstanbul, Ankara ve İzmir illeri almıştır.

1. Bölgenin il bazında dağılımına baktığımızda en az teşvik alan iller Eskişehir ve Muğla'dır.

2023 döneminde imalat sektörü yatırımlarının payı 1. Bölgeye verilen toplam belge içerisinde %68'dir.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ YATIRIM TUTARINA GÖRE İLK 10 İL

2023 İSTANBUL		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	84	4.621
Hizmetler	190	45.231
İmalat	1.299	70.077
Madencilik	3	44
Tarım	4	85
Toplam	1580	120.059

2023 ANKARA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	206	5.097
Hizmetler	92	22.787
İmalat	712	41.788
Madencilik	6	248
Tarım	8	336
Toplam	1.024	70.257

2023 ADANA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	106	11.646
Hizmetler	34	39.384
İmalat	223	15.351
Madencilik	3	292
Tarım	16	762
Toplam	382	67.435

2023 HATAY		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	29	7.222
Hizmetler	34	4.756
İmalat	118	47.823
Madencilik	10	866
Tarım	4	100
Toplam	195	60.766

2023 KOCAELİ		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	82	1.464
Hizmetler	48	2.965
İmalat	443	53.335
Madencilik	2	133
Tarım	3	23
Toplam	578	57.920

2023 İZMİR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	271	8.468
Hizmetler	87	8.195
İmalat	616	32.193
Madencilik	7	2.563
Tarım	16	598
Toplam	997	52.017

2023 GAZİANTEP		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	181	8.940
Hizmetler	11	826
İmalat	299	40.874
Madencilik	0	0
Tarım	2	178
Toplam	493	50.818

2023 BURSA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	239	4.140
Hizmetler	41	3.015
İmalat	671	38.837
Madencilik	1	46
Tarım	5	171
Toplam	957	46.207

2023 ANTALYA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	87	2.971
Hizmetler	128	26.210
İmalat	124	8.605
Madencilik	6	489
Tarım	100	1.816
Toplam	445	40.092

2023 KAHRAMANMARAŞ		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	42	2.947
Hizmetler	24	1.506
İmalat	163	28.534
Madencilik	4	543
Tarım	7	131
Toplam	240	33.660

İlk 10 İlin Toplam Yatırım Teşvik Tutarı İçerisindeki Payları

- İstanbul %10
- Ankara %6
- Adana %5
- Hatay %5
- Kocaeli %5
- İzmir %4
- Gaziantep %4
- Bursa %4
- Antalya %3
- Kahramanmaraş %3

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2023 yılında toplamda verilen yatırım teşvikinin tutarı 1.253.695 milyon TL'dir. İlk 10 ile verilen yatırım teşvikinin tutarı ise 599.231 milyon TL'dir.

2023 yılında en az yatırım teşvik belgesi tarım ve madencilik sektörlerine verilmiştir.

2023 yılında yatırım teşvik belgelerinde en fazla yatırım teşvik tutarı alan imalat sanayiidir.

Bu dönemde en fazla yatırım teşvik tutarı İstanbul'a verilmiş olup, teşvikin tutarı 120 milyar TL'dir.

YATIRIM TEŞVİKİNE YÖNELİK YENİLİKLER

*Bültenin bu bölümünde
yatırım teşvikine yönelik
güncel gelişme ve uygulamalar
paylaşılmaktadır.*

**28 Kasım 2023 tarihli ve
32383 sayılı Resmi Gazete’de
“Yatırımlarda Devlet Yardımları
Hakkında Kararın Uygulanmasına
İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)’de
Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
(No: 2023/1)” yayımlandı.**

Güneş ve rüzgar enerjisi

yatırımlarının tamamlama vizeleri:

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ’in (Tebliğ No: 2012/1) “Tamamlama vizesi” başlıklı 23’üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası değiştirilmiştir. Buna göre, bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımların tamamlama vizesi YMM raporu ile yapılabilecektir. Bu düzenleme, daha önce düzenlenen yatırım teşvik belgelerine de uygulanabilecektir.

Faiz desteği:

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ’in “Faiz Desteği” başlıklı 13’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak, yatırım süresince birden fazla aracı kurumun talepte bulunamayacağına ilişkin hüküm yer almaktaydı. Bu Tebliğ ile söz konusu fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

IV

SANAYİNİN FİNANSMANI

Bültenin bu bölümünde sürdürülebilir finansman paketlerine yönelik güncel gelişme ve uygulamalar paylaşılmaktadır.

KOSGEB YEŞİL SANAYİ DESTEK PROGRAMI

Dünya Bankası ile Türkiye'deki sanayi firmaları için etkin bir yeşil dönüşümü desteklemek amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından toplam 450 milyon ABD doları bütçe ile Türkiye Yeşil Sanayi Projesi (2023-2029) yürütülecektir.

Yeşil Sanayi Destek Programı kapsamında 2 Proje Teklif Çağrısı hazırlanmıştır:

- 2023.01- Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı
- 2023.02- Sanayide Temiz ve Döngüsel Ekonomi Proje Teklif Çağrısı

BAŞVURU UYGUNLUK KOŞULLARI

- Küçük veya orta ölçekli sanayi KOBİ'leri
- İşletme Findeks kredi notu endeksine göre "çok riskli" olmamalıdır.
- İşletmenin onaylı son mali yıl verilerinde yer alan mali bilanço veya net satış hasılatı proje toplam bütçesinden büyük olmalıdır.
- Başvuru yapacak tüm işletmelerin proje teklif çağrısı ilan tarihi itibarıyla en az 2 yıl önce kurulmuş olması gerekmektedir.
- Çevresel ve Sosyal Yönetim Sisteminde (ÇSYS) tanımlanan kriterlere uygunluk
- En az 20 TEP veya eşdeğeri Kilo Watt (KW) tüketim

BAŞVURU TARİHLERİ

08 Aralık 2023 – 30 Kasım 2024

KOSGEB YEŞİL SANAYİ DESTEK PROGRAMI

Programın Amacı:

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeşil dönüşümünü verimli bir şekilde gerçekleştirmelerine katkı sağlamaktır.

	Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi	Sanayide Temiz ve Döngüsel Ekonomi
Uygun Proje Konusu	Güneş Enerji Sisteminin kurulması ve işletilmesi	Enerji verimliliği, Su verimliliği, Hammadde verimliliği, Sürdürülebilir ve iklime dayanıklı atık geri dönüşümü, Endüstriyel simbiyoz, Döngüsel ekonomi
Destek Üst Limiti	14.000.000 TL	4.000.000 TL
Destek Oranı	%60*	%70*
Proje Süresi	En az 8 ay ve en fazla 12 ay	
Desteklenecek Proje Giderleri	-Makine, Teçhizat Giderleri	-Personel Giderleri
		-Makine, Teçhizat Giderleri
		-Yazılım Giderleri
		-Hizmet Alım Giderleri
Destek Türü	Geri Ödemeli**	

*Adana, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep (Nurdağı ve İslahiye hariç), Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde faaliyet gösteren işletmelerden işyeri hasar gören ve bu durumu belgeleyen (ağır hasarlı veya acil yıkılacak bina) işletmelerin bu illerde gerçekleştirecekleri projelerde destek oranı %80 olarak uygulanır.

*Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep' in İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde faaliyet gösteren işletmelerden işyeri hasar gören ve bu durumu belgeleyen (az hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı veya acil yıkılacak bina) işletmelerin bu illerde gerçekleştirecekleri projelerde destek oranı %90 olarak uygulanır.

** Geri ödemeler, proje süresinin bitiş tarihinden sonra 12 ayı ödemesiz olmak üzere, dörder aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte yapılır.

İSO TEŞVİK MASASI ile Devlet Desteklerinden Yararlanmak Artık Çok Daha Kolay

Teşvik masası birimimizle güncellenen mevzuatı takip ediyor, firmanız için en uygun devlet desteklerini, teşvik ve hibeleri araştırıyor; hızlı bir şekilde ulaşmanızı sağlıyoruz.

DETAYLI BİLGİ İÇİN

Teşvik Masası Koordinatörü S. Selin ALGAN

Tel: (0212) 252 29 00 - 265

E-posta: tesvikmasasi@iso.org.tr

iso.org.tr/iso-tesvik-masasi

